

MARKAÐURINN

Miðvikudagur 24. mars 2021

12. tölublað | 15. árgangur

FYLGIRIT FRÉTTAÐSINS UM VIÐSKIPTI OG FJÁRMÁL

		<p>Upplifðu faglega og persónulega þjónustu</p> <p>MICHELSEN 1909</p> <p>Hafnartorg - 511 1900 - michelsen.is</p>
---	--	--

Eyri fjárfestir í CRI

Fjárfestingafélagið Eyri hefur eignast tíu prósent hlut í íslenska tæknifyrirtækinu Carbon Recycling. Stjórnin fær heimild til að skrá félagið á markað í Noregi.

2

Fer fram á nýjan kunnáttumann

Festi mun fara fram á skipun nýs kunnáttumanns. Keppinautar vilja aðrar eignir á gjafverði í kaupbæti fyrir verslunina á Hellu.

4

Setja á fót 16 milljarða sjóð

SÍA IV er stærsti framtakssjóður landsins til þessa. Stofnanafjárfestar eru að leita að ávöxtun í lágvaxtaumhverfi.

8

Útgjaldastefnan borið árangur

Fjármálaráðherra segir að ríkisfjármálastefnan eftir kórónakreppuna hafi borið árangur þar sem hagkerfinu reiddi betur af en allar spár höfðu gert ráð fyrir.

9

Kraftur í hlutabréfum

Lækkandi vextir hafa verið hluti af viðbrögðum seðlabanka víða um heim til að bregðast við samdrætti, en sú þróun hefur verið drifkraftur herra hlutabréfaverðs.

10

Hluti stjórnarmanna þarf að taka áhættu

Arnar Músson, stjórnarformaður Marels, segir að stjórnir eigi ekki að verða stjórnarsýslunefndir þar sem stjórnarmenn eiga ekkert undir að fyrirtækinu vegni vel. ➔6

Fjölskyldan hefur átt hlutabréfin í Marel allar götur frá 1992 og einungis selt hluta bréfanna.

FRÉTTAÐSINS/ANTON BRINK

Sjónmælingar eru okkar fag

Tímamantanir á opticalstudio.is
og í síma 511 5800

Optical Studio
SMÁRALIND • HAFNARTORG • KEFLAVÍK

Róbert Wessman, stofnandi og stjórnarformaður Alvotech.

Stefnir, TM og Hvalur á meðal fjárfesta í Alvotech

Tveir hlutabréfasjóðir í stýringu Stefnis, dótturfélags Arion banka, fjárfestu í Alvotech fyrir samanlagt um 5 milljónir Bandaríkjadala, jafnvirði rúmlega 600 milljóna króna, í lokuðu útboði sem lauk fyrr í þessum mánuði þar sem lyfjafyrirtækið sótti sér 35 milljónir dala í nýtt hlutafé.

Áðrir íslenskir fjárfestar sem komu að útboðinu, samkvæmt heimildum Markaðarins, voru tryggingafélagið TM, fjárfestingarfélagið Hvalur, sem er stýrt af Kristjáni Loftssyni, og Lífeyrissjóður Vestmannaeyja en auk þess lögðu nokkrir einkafjárfestar félaginu til fjármagn. Jökla-Verðbréf höfðu umsjón með fjárfestingu Lífeyrissjóðs Vestmannaeyja, sem á helmingshlut í verðbréfafyrirtækinu, en engir ef helstu lífeyrissjóðum landsins komu hins vegar að fjármögnun Alvotech á þessu stigi.

Fjárfesting Stefnis nam um þriðjungi þeirrar heildarfjárhæðar sem íslenskir fjárfestar keyptu fyrir í útboðinu – 15 milljónum dala – en þetta var í fyrsta sinn sem innlendir fjárfestar, sem eru ekki hluti af stjórnendateymi lyfjafyrirtækisins, koma inn í hluthafahóp Alvotech. Það voru sjóðirnir ÍS 15, opin hlutabréfasjóður, og ÍS 5, lokaður vögunarsjóður, sem stóðu að baki fjárfestingunni hjá Stefni.

Samtals hefur Alvotech sótt sér um 100 milljónir dala í nýtt hlutafé á undanförunum fjórum mánuðum.

Með þeirri fjármögnun sem nú er lokið, þar sem Alvotech var verðmetið á um 2,4 milljarða dala, er talið að búið sé að tryggja rekstur fyrirtækisins fram yfir áformað hlutafjárútboð og skráningu á markað erlendis síðar á árinu. Stefnir hefur verið að skráningu í kauphöll

2,4

milljarðar dala er markaðsvirði Alvotech eftir síðustu hlutafjárukningu félagsins.

í Hong Kong en samhliða er einnig horft til þess möguleika að félagið fari á markað í bandarísku kauphöllinni Nasdaq. Alþjóðlegu fjárfestingarbankarnir Morgan Stanley, Goldman Sachs og HSBC verða ráðgjafar félagsins við skráningarferlið.

Alvotech, sem er stýrt af Róberti Wessman, stofnanda félagsins, hóf vinnu við útgáfu á nýju hlutafé á síðasta ári, eins og Markaðurinn hefur áður sagt frá, og var markmiðið að sækja sér samtals 100 milljónir dala. Fjárfestingin var meðal annars kynnt íslenskum fjárfestingafélögum og lífeyrissjóðum síðastliðið haust.

Ekkert varð hins vegar af aðkomu þeirra þegar Alvotech lauk fyrsta áfanga fjármögnunar – upp á samtals 65 milljónir dala – í lok október. Auk núverandi hluthafa Alvotech, sem lögðu til stóran hluta fjármagnsins, komu að þeirri hlutafjárukningu fjárfestar úr lyfjageiranum í Bandaríkjunum, Evrópu og Asíu.

Alvotech er í meirihlutaeigu Aztiq Pharma og þá er Alvogen stór hluthafi, en þar eru fyrir einir stærstu fjárfestingarsjóðir í heiminum í dag, CVC Capital Management og Temasek, sem er fjárfestingarsjóður í Singapúr. Áðrir hluthafar eru meðal annars alþjóðlegi fjárfestingarsjóðurinn Yas Holding og japanska lyfjafyrirtækið Fuji Pharma. – hae

Verksmiðja CRI í Svartsengi en fyrirtækið framleiðir metanól úr koltvísýringi og vetni.

Eyris fjárfestir í CRI fyrir 1.300 milljónir

Fjárfestingafélagið eignast tíu prósentu hlut í íslenska fyrirtækinu Carbon Recycling með fjárfestingu sinni. Stofnandi Eyris, Þórður Magnússon, kjörinn stjórnarformaður. Stjórnin fær heimild til að skrá félagið á markað í Noregi.

Eyris Invest hefur bæst í hluthafahóp íslenska tæknifyrirtækisins Carbon Recycling International (CRI), sem framleiðir metanól úr koltvísýringi og vetni, með fjárfestingu í félaginu fyrir 10 milljónir dala, jafnvirði um 1.300 milljóna króna. Með kaupnum mun fjárfestingafélagið eignast tíu prósentu hlut í Carbon Recycling og tveir stjórnendur Eyris, meðal annars Þórður Magnússon stofnandi og stjórnarformaður Eyris, hafa nú sömuleiðis þegar tekið sæti í stjórn CRI.

„Við teljum að miklir vaxtarmöguleikar séu fyrir hendi í þeirri tækni sem CRI hefur þróað og þegar sannreynt. Starfsemi félagsins fellur vel að okkar áherslum um að fjárfesta í fyrirtækjum sem geta orðið leiðandi í sínum geira á alþjóðlegum mörkuðum. Fram undan eru miklir vaxtarmöguleikar fyrir CRI og er okkur ánægja að styðja við þær áætlanir,“ segir Þórður, en hann hefur verið kjörinn formaður stjórnar CRI.

Tilkynnt var um fjárfestingu Eyris, sem er stærsta fjárfestingafélag landsins og heldur utan um tæplega fjórðungshlut í Marel, á aðalfundi CRI um miðja síðustu viku. Á fundinum var jafnframt samþykkt tillaga stjórnar CRI, sem var stofnað árið 2006 og starfrækir verksmiðju í Svartsengi, sem heimilur henni að skrá félagið á markað.

Ingólfur Guðmundsson, sem hefur verið forstjóri CRI síðustu tvö ár og situr einnig í stjórn Eyris, segir að það sé mikil ánægja með að

13

milljarðar króna er markaðsvirði Carbon Recycling í dag miðað við fjárfestingu Eyris Invest.

fá Eyri í fjárfestahóp fyrirtækisins. „Eyris hefur fylgst vel með þróun okkar undanfarin ár og verður með þessari ákvörðun ein af burðarstöðum í fjárfestahópnum. Við hlökkum til samstarfsins þar sem fram undan eru spennandi tímar í starfsemi CRI.“

Fyrirtækið vinnur nú að undirbúningi skráningar á Euronext Growth markaðinn í Osló með norska viðskiptabankanum Sparebank1. Norski bankinn hefur undanfarin ár leitt skráningu nokkurra fyrirtækja sem bjóða umhverfislausnir og mikill vöxtur hefur verið í markaðsverðmæti slíkra fyrirtækja í kauphöllum í Evrópu og Bandaríkjunum að undanförunum.

CRI er brautryðjandi í þróun búnaðar til að framleiða fljótandi eldsneyti og efnavöru úr vetni og koltvísýringi. Fyrirtækið hefur nýverið lokið við hönnun efnaverksmiðju sem stefnt er að því að gangsetja síðar á árinu í Anyang í austurhluta Kína. Verkefnið byggir á tækni CRI og mun draga úr losun á 160.000 tonnum af koltvísýringi árlega. Heildarfjárfesting í verkefninu nemur um 12 milljörðum króna.

Þá vinnur CRI nú einnig með orkufyrirtækinu Statkraft að sameiginlegri verkefnaþróun og fjárfestingu í nýrri verksmiðju í Finnfjord í norðurhluta Noregs. Stefnir er að því að framleiðslugeta þeirrar verksmiðju verði um 25 sinnum meiri en í fyrstu verksmiðju CRI, sem reist var í Svartsengi, eða sem nemur 100 þúsund tonnum á ári.

Carbon Recycling er að stærstum hluta í eigu Íslendinga en á meðal hluthafa, með tæplega 15 prósentu hlut, er kínverska fyrirtækið Zhejiang Geely Holding Group sem kom fyrst inn í hluthafahópinn árið 2015.

Í nýjum ársreikningi CRI fyrir árið 2020 kemur fram í skýrslu stjórnar að stjórnendur félagsins hafi á liðnu ári hrundið af stað áætlun sem miðaði að því að draga úr rekstrarkostnaði, auka tekjur og bæta framlegð af rekstrinum. Með fjárfestingu Eyris hefur CRI tryggt sér nægjanlegt fjármagn til að standa undir afborgunum lána á þessu ári en þar nema samtals rúmlega 1.100 milljónum króna.

Tekjur fyrirtækisins námu um 722 milljónum króna í fyrra og jukust um 300 milljónir milli ára. Mikill viðsnúningur varð á hagnaði CRI fyrir skatta, afskriftir og fjármagnsliði (EBITDA) sem nam 249 milljónum borið saman við rekstrartap upp á 306 milljónir á árinu 2019. Vegna mikils fjármagnskostnaðar var hins vegar heildartap af starfseminni upp á 648 milljónir en það minnkaði um 250 milljónir frá fyrra ári. Eigið fé var um 1.280 milljónir króna í árslok 2020.

hordur@frettabladid.is

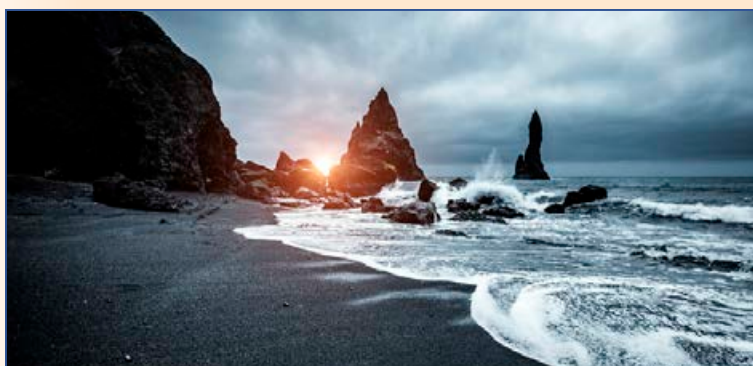
MARKAÐURINN

ÚTGÁFUFELAG Torg., Kalkofnsvegur 2, 101 Reykjavík, sími 550 5000

Netfang ritstjorn@markadurinn.is | Sími 550 5051

Ritstjóri Hördur Egiðsson hordur@frettabladid.is

Netfang auglýsingadeildar auglysingar@frettabladid.is Veffang frettabladid.is

FJÁRFESTING Í SJÓÐUM ER GÓÐUR VALKOSTUR

TIL AÐ ÁVAXTA PENINGA TIL SKEMMRI OG LENGRI TÍMA

ÍSLENSK VERÐBRÉF

Kynntu þér árangur og úrval íV sjóða á WWW.IV.IS

— síðan 1987 —

Nær 50 milljarðar á bókum TIF

Heildareignir innstæðudeildar Tryggingarsjóðs innstæðueigenda og fjárfesta (TIF) námu í árslok tæplega 48 milljörðum króna og eigið fé var tæpir 47 milljarðar króna. Eignirnar jukust um tæplega 4 milljarða króna á milli ára. Þetta kemur fram í nýbirtum ársreikningi sjóðsins.

Fjármálafyrirtæki greiddu um 2,1 milljarð króna í iðgjöld til sjóðsins og fjármunatekjur námu um 3,6 milljörðum. Raunavöxtun fjármuna í virkri stýringu, sem eru nær alfarið bundnir í skuldabréfum, nam 4,4 prósentum á árinu.

Rekstrarkostnaður TIF nam 186 milljónum króna á árinu 2020 samanborið við 193 milljónir árið á undan. Mestu munar um kostnað vegna eftirlits og umsýsluþóknana sem nam 124 milljónum króna. Launakostnaður nam 34,6 milljón-

» Rekstrarkostnaður TIF nam 186 milljónum króna á árinu 2020 samanborið við 193 milljónir árið á undan.

um og annar rekstrarkostnaður 27 milljónum. Á árinu var einn starfsmaður á launum hjá sjóðnum.

Með gildistöku laga um skilameðferð í september á síðasta ári var stofnuð ný deild innan TIF, sem nefnist skilasjóður, og verður að lagmarki 1 prósent af innstæðum. Árið 2020 var byrjað að safna fjármunum í sjóðinn, með framlagi úr innstæðudeild TIF að fjárhæð 1,2 milljarðar króna. Sama fjárhæð

verður færð frá innstæðudeild til skilasjóðs á árinu 2021. Gert er ráð fyrir að skilasjóður verði að fullu fjármagnaður fyrir árslok 2027.

Í grein sem Yngvi Örn Kristinsson, hagfræðingur Samtaka fjármálafyrirtækja, birti í Markaðinum í janúar kom fram að búast mætti við að greiðslur fjármálafyrirtækja til sjóðsins gætu framvegis numið um röksum milljarði króna á ári að öllu óbreyttu. Hann sagði vandséð að þörf væri á frekari uppbyggingu sjóðsins.

Yngvi benti á að nýtt regluverk hefði áhrif á stærð innstæðutryggingarsjóðsins. Kerfislega mikilvægu bankarnir þrjú yrðu, ef kæmi til alvarlegra erfiðleika í rekstri, teknir til skilameðferðar og innlán bætt með skilameðferð en ekki með greiðslum úr innstæðutryggingarsjóði. – þff

UPP MED SOKKANANA!

Kauptu sokka á krabb.is og
á sölustöðum um allt land

 Krabbameinsfélagið

MOTTUMARS

FJALLKONAN

KRÁ & KRÆSINGAR

SALATTÍMI
Í MARS

Þrjár tegundir af ljúffengu salati
í hádeginu mánudaga–föstudaga

Kjúklingasalat
Tigrisrækjusalat
Confit kalkúnasalat

Hummusturn fylgir með!

> 1.900 kr.

EITT SALAT + HUMMUSTURN

FJALLKONAN FAGNAR ÞÉR!

Vilja eignir á gjafverði í kaupbæti fyrir Kjarval

Festi mun fara fram á skipun nýs kunnáttumanns. Röksemdir SKE fyrir synjun á sölu Kjarvals „skjóta skökku við“. Loka versluninni í maí að óbreyttu. Keppinautar vilja aðrar eignir á gjafverði í kaupbæti fyrir að kaupa verslunina.

Hörður Ægisson
hordur@frettabladid.is
Þorsteinn Halldórsson
thorsteinn@frettabladid.is

Stærstu keppinautar Festar, sem hefur verið boðin verslun Kjarvals á Hellu til sölu, hafa engan áhuga á versluninni, sem Festi er skylt að selja samkvæmt sátt við Samkeppniseftirlitið, nema með því að fá aðrar eignir á gjafverði. Samskipti smásölufélagsins við eftirlitsstofnunina hafa á tíðum verið slitrótt, langan tíma tekur að fá svör og kostnaður við óháðan kunnáttumann er „talsvert hærri“ en það sem þekkist fyrir sambærileg störf.

Þetta kemur fram í máli Eggerts Þórs Kristóferssonar, forstjóra Festar, og Þórðar Mús Jóhannessonar stjórnarformanns.

Á aðalfundi Festar í byrjun vikunnar var greint frá því að kostnaður félagsins af óháðum kunnáttumanni vegna sáttar við Samkeppniseftirlitið, frá því að hann tók til starfa haustið 2018, næmi samtals 56 milljónum króna.

Umræddur kunnáttumaður, Lúðvík Bergvinsson héraðsdómslögmaður, var skipaður af Samkeppniseftirlitinu í kjölfar þess að N1 og eftirlitið náðu samkomulagi um sátt vegna kaupa oliufélagsins á Festi í lok júlí árið 2018. Af sáttinni leiddi að skipa þurfti óháðan kunnáttumann sem ætlað er að hafa eftirlit með þeim aðgerðum sem kveðið er á um í sáttinni.

Eggert Þór segir í samtali við Markaðinn að kostnaðurinn sé „talsvert hærri en það sem þekkist í sambærilegum störfum í atvinnulífinu“. Eins og Markaðurinn fjallaði um í apríl í fyrra var kostnaður Haga af störfum sérstaks kunnáttumanns, sem fylgdist með því að skilyrðum í sátt félagsins við Samkeppniseftirlitið vegna kaupa þess á Olís sé fylgt eftir, tæplega einn áttundi af kostnaði Festar af störfum kunnáttumanns.

Skipunartími óháðs kunnáttumanns með sáttinni er frá október 2018 til október 2023.

Þórður Már Jóhannesson, stjórnarformaður Festar, sagði á aðalfundinum að Festi myndi í framhaldinu óska eftir breytingum á aðkomu kunnáttumannsins.

Spurður hvað það feli í sér segir Eggert að félagið muni fara fram á það við Samkeppniseftirlitið að skipaður verði nýr óháður kunnáttumaður.

Samkvæmt sáttinni er Festi skylt að selja verslun Kjarvals á Hellu. Þar sem vafi lék á söluháfi verslunarinnar á Hellu var jafnframt mælt fyrir um það í sáttinni að ef ekki tækist að selja verslunina á Hellu bæri Festi að selja aðrar eignir félagsins á þessu svæði á grundvelli sömu skilmála.

Fyrr á þessu ári náði Festi samkomulagi um sölu á verslun Kjarvals til Sigurðar Elíasar Guðmundssonar, hótélrekanda og veitingamanns, en Samkeppniseftirlitið kom í veg fyrir sölu. Visaði stofnunin í rökstutt álit kunnáttumanns Festar sem komst að þeirri niðurstöðu að umræddur kaupandi uppfyllti ekki þær kröfur sem gerðar væru til hæfis hans samkvæmt ákvæðum sáttarinnar, um að kaupandi væri óháður Festi og ekki í neinum tengslum við félagið. Einnig léki vafi á um fjárhagslegan

Eggert segir SKE hafa verið upplýst í september í fyrra. FRÉTTABLAÐIÐ/VALLI

Óskað var í tvígang eftir fundi með Samkeppniseftirlitinu vegna málsins en ekkert svar barst frá eftirlitinu fyrr en um tveimur mánuðum síðar.

Eggert Þór Kristófersson, forstjóri Festar

Það eitt að upplýsa eigendur Festar um þessi mál á aðalfundi hlýtur að vera eðlilegur hlutur.

Þórður Már Jóhannesson, stjórnarformaður Festar

styrk og hvata kaupanda til þess að veita Festi umtalsvert samkeppniseftirlitið aðhald á svæðinu líkt og sáttin áskilur.

Samkeppniseftirlitið hefur nú til rannsóknar möguleg brot Festar á umræddri sátt, meðal annars vegna tafa við sölu á eignum félagsins.

„Það skýtur skökku við,“ útskýrir Eggert, „að efast um fjárhagslegan styrk hans þegar litið er til þess að samkvæmt fyrirliggjandi gögnum hefur rekstrarfélag í hans eigu um 800 milljónir króna í eigið fé og þá hefur hann reynslu af verslunarrekstri á svæðinu og er ekki háður okkur á neinn hátt.“

Áður hafði Festi náð samkomulagi um sölu verslunarinnar en ekkert varð af afhendingu vegna andstöðu leigusala húsnæðisins. Gerði Festi þá samkomulag um sölu verslunar Krónunnar á Hvolsvelli en í febrúar 2020 hafnaði sveitarfélagið Rangárþing eystra að framsetja leigusamning um húsnæðið og varð því ekki af þeim viðskiptum.

Samkvæmt heimildum Markaðarins sendi kunnáttumaðurinn 80 spurningar á Sigurð Elías þar sem hann var meðal annars spurður út í fyrirætlanir sínar með verslunina og mögulega útvíkkun á starfsemi hennar á svæðinu.

Eggert segir að Samkeppniseftirlitið hafi verið upplýst um það í byrjun september á liðnu ári að Festi hefði sagt upp leigusamningi verslunarinnar á Hellu og félagið ætti í viðræðum við áhugasaman kaupanda.

„Óskað var í tvígang eftir fundi með Samkeppniseftirlitinu vegna málsins en ekkert svar barst frá eftirlitinu fyrr en um tveimur mánuðum síðar,“ bætir Eggert við.

Aðspurður segir Eggert að félagið muni að óbreyttu, takist ekki að selja verslunina áður en leigusamningurinn rennur út 1. maí næstkomandi, loka versluninni.

„Ljóst er, eins og fram kom á aðalfundi Festar í vikunni, að stærstu keppinautar félagsins, sem hafi verið boðin verslunin til kaups, hafi engan áhuga á henni nema Festi greiði með sölu umtalsverða fjármuni með því að fá aðrar eignir félagsins með á gjafverði,“ segir Eggert.

Verslunin á Hellu veltir um 600 milljónum á ári samkvæmt heimildum Markaðarins og EBITDA-hagnaður er hverfandi. Miðað við það er ljóst að kaupverðið hleypur aðeins á nokkrum tugum milljóna.

Biða lengi eftir svörum

Á aðalfundi Festar fjallaði Þórður Már Jóhannesson stjórnarformaður í ræðu sinni um sáttina við Samkeppniseftirlitið. Í máli hans kom fram að frá upphafi sáttarinnar hafi samskipti Festar og Samkeppniseftirlitsins verið ágæt en þó stundum slitrótt og allt of oft tekið langan tíma að fá svör frá stofnuninni.

Í samtali við Markaðinn segir Þórður Már að frá upphafi hafi enginn ágreiningur verið um skilyrði sáttarinnar.

„Hins vegar sóttum við um breytingar á þeim vegna sölu búðarinnar á Hellu, eftir að ekkert gekk að selja hana, en var hafnað. Sú gagnrýni sem kom fram á fundinum var hins vegar á mikinn kostnað vegna starfa kunnáttumanns og samskipti félagsins við hann síðustu misserin,“ segir Þórður Már. „Það er eðlilegt að umræða skapist um ákvarðanir Samkeppniseftirlitsins en þær þurfa að vera yfirvegaðar og málefnalegar.“

Spurður hvort hann óttist að Samkeppniseftirlitið bregðist illa við gagnrýni stjórnenda Festar segir Þórður Már að tíminn verði að leiða það í ljós. „Það eitt að upplýsa eigendur Festar um þessi mál á aðalfundi hlýtur að vera eðlilegur hlutur.“

GERÐU KRÖFUR

Val á flísum sem standast tímans tönn krefst útsjónarsemi og þekkingar. Flísar frá Ítalíu og Spáni, brenndar, rétt skornar og í fyrsta flokki, skipa sér þar með í flokk bestu fánlegu flísa. Það skilur á milli famleiðanda þegar kröfurnar eru miklar. Kynntu þér flísarnar í verslun okkar Suðurlandsbraut 20.

„Við hjá Marel höfum litið svo á að það sé nauðsynlegt að stjórnarformaðurinn geti varið nægum tíma í starfið. Það er erfitt ef viðkomandi er í fullri vinnu,“ segir Arnar. FRÉTTABLAÐIÐ/ANTON BRINK

Fjölskyldan stutt við Marel í áratugi

Fjölskylda Arnars Mássonar, nýs stjórnarformanns Marels, hefur átt í fyrirtækinu í þrjá áratugi. Arnar tók sæti í stjórn Marels árið 2001 við fráfall afa síns, Sigurðar Egilssonar, sem hafði setið í stjórninni frá árinu 1992. Sigurður var umsvifamikill fjárfestir.

Helgi Vífill
Júliússon
helgivifill@frettabladid.is

Sigurður Egilsson, afi Arnars, sem er nýr stjórnarformaður Marels, fjárfesti fyrst í Marel árið 1992 í kjölfar skráningar fyrirtækisins á hlutabréfamarkað. „Hann keypti fyrst í Marel á genginu rúmlega einn. Það þótti merkilega hátt verð á þeim tíma og seljendur voru afar ánægðir með söluna,“ segir Arnar Másson, stjórnarformaður fyrirtækisins. Nú er gengi hlutabréfa Marels 830.

„Afi var áhugaverður. Hann var einn af fyrstu fagfjárfestum Íslands. Afi sinnti ekki rekstri tiltekins fyrirtækis frá degi til dags eins og tíðkæðist hjá kaupþýslumönnum á þeim tíma, heldur sat hann í stjórn fyrirtækja sem hann átti drjúgan hlut í. Fjölskyldan vissi litið um umsvifin jafnvel þótt ég hafi fylgt honum á aðalfundi Marels þegar ég var yngri,“ segir Arnar.

Sigurður, sem átti lengi vel tíu prósent hlut í Marel, sat í stjórn fyrirtækisins frá árinu 1992 og fram að andláti árið 2000, þá 79 ára að aldri. Arnar settist í kjölfarið í stjórnina fyrir hönd fjölskyldunnar, þá 29 ára, í krafti eignarhlutar hennar á aðalfundi árið 2001. Arnar var kjörinn varaformaður árið 2013 og tók við sem stjórnarformaður á aðalfundi félagsins sem haldinn var 17. mars síðastliðinn. Nú eiga börn

●● Afi sinnti ekki rekstri tiltekins fyrirtækis frá degi til dags eins og tíðkæðist hjá kaupþýslumönnum á þeim tíma heldur sat hann í stjórn fyrirtækja sem hann átti drjúgan hlut í.

Sigurðar ríflega tveggja prósent hlut í fyrirtækinu.

„Fjölskyldan hefur átt hlutabréfin allar götur frá árinu 1992 og einungis selt hluta bréfanna. Systkinin, börn Sigurðar, hafa haft mikla trú á Marel en segja má að þau hafi ekki lifað í vellystingum jafnvel þótt þau eigi þessa verðmætu eign í dag, enda er hún bundin í hlutabréfum og hlutabréfaverðið hefur farið upp og niður á þeim tíma sem þau hafa verið hluthafar. Þau stunduðu hefðbundna vinnu alla tíð en eru nú komin á eftirlaunaaldur. Hafa ber í huga að Marel greiddi hluthöfum lengi vel ekki arð enda var félagið í örur vexti.

Á árunum fyrir hrun var systkinunum ráðlagt af fjármálasérfræðingum að selja hlut sinn í Marel og fjárfesta í bönkum því þeir greiddu

ríkulegan arð. Það var mikil gæfa að þau fóru ekki að þeim ráðum, ef til vill var það vegna þess að þau hugsa ekki eins og hefðbundnir fjárfestar til skamms tíma,“ segir Arnar.

Eimskip, Hampiðjan og Hvalur Sigurður átti í fjölda fyrirtækja við andlátið. „Oft átti hann um tíu prósent hlut í hverju fyrirtæki fyrir sig. Má nefna fyrirtæki eins og Hampiðjana, Eimskip og Hval. Hann átti einnig í minni fyrirtækjum eins og Límré Vírneti og kom að stofnun Sigurplasts. Fjárfestingarnar voru af ýmsum toga en yfirleitt tengdar íslensku hugviti eða iðnaði. Ég veit ekki til þess að hann hafi nokkurn tímann selt í þeim fyrirtækjum sem hann átti. Hann fjárfesti og átti hlutabréfin alla tíð.

Margar af fjárfestingunum heppnuðust býsna vel. Jafnvel þótt Marel sé flaggskipið núna var það ekki endilega raunin fyrir þremur áratugum. Á þessum tíma hefur Marel vaxið frá því að vera litið sprotafyrirtæki sem framleiddi lausnir fyrir íslenskan sjávarútveg, í að vera leiðandi á heimsvísu í þróun og framleiðslu heildarlausna, hugbúnaðar og þjónustu fyrir matvælavinnslu á kjúklingi, kjöti og fiski. Þegar hann fjárfesti í fyrirtækinu velti það um 6 milljónum evra og starfsmenn voru 45. Við andlát hans velti Marel um 100 milljónum evra og starfsmenn voru 700. Afi var mjög stoltur af fyrirtækinu. Nú veltir Marel um 1,2 milljörðum evra

Djúp sérhæfing hjá stórum erlendum sjóðum

„Stjórn á í góðu samtali við hluthafa. Áður fyrr hittum við alltaf þá allra stærstu en eftir að hluthafahópurinn varð fjölbreyttari hittum við nú allt að 20 hluthafa að máli. Meirihluti þeirra sem við hittum er erlendur, í kjölfar skráningar á hlutabréfamarkað í Amsterdam árið 2019,“ segir Arnar.

Hann segir að stjórnin vilji fræðast um af hverju hluthafarnir fjárfestu í Marel og hvaða væntingar þeir hafi. „Við ræðum ekki um reksturinn, stjórnendateymið sér um það, heldur tókum við fyrir stjórnarhætti og stefnumótun á breiðum grunni. Við erum að vinna fyrir hluthafa og viljum heyra taktinn og þekkja þeirra áherslur.“

og starfsmenn eru tæplega 7.000 í yfir 30 löndum,“ segir Arnar.

Hann segir að í kringum netbólu hafi margir boðið Sigurði að festa kaup á hlut í netfyrirtækjum og öðrum tæknifyrirtækjum eins og DeCode. „Afi sagðist ekki skilja þann rekstur og lét það eiga sig,“ segir Arnar.

Sonur athafnamanns

Sigurður var eitt þriggja barna Egils Vilhjálmssonar sem var áberandi í viðskiptalífnum á sínum tíma. Hann stóð meðal annars í bilainnflutn-

Hefur eitthvað komið á óvart í þeim samtölum?

„Erlendu hluthafarnir unnu mikla undirbúningsvinnu áður en fjárfest var í Marel og þekkja því starfsemina aftur á bak og áfram. Stærri sjóðirnir eru einnig með sérhæfð teymi, meðal annars í stjórnarhættum og sjálfbærni, sem stjórnin skeggræðir við.“

Þá var einnig áhugarvert að kynnast starfsemi sérhæfðra ráðgjafarfyrirtækja sem fara yfir tillögur stjórnna til aðalfunda fyrirtækja eins og Marel, og gefa stofnanafjárfestum ráð um hvernig þeir eiga að kjósa á aðalfundum. Þetta var eitthvað sem við höfðum ekki átt að venjast hér á landi.“

ingi á Willy's jeppum og rak bíla-verkstæði, var einn af stofnendum Hvals, leigubílastöðvarinnar Bifreiðastöðvar Reykjavíkur og Strætisvagna Reykjavíkur, sem borgin keypti síðar.

„Börn Egils erfðu fyrirtækið við andlát föður síns. Einhverju seinna selur afi minn hlut sinn og hefst handa við að fjárfesta,“ segir Arnar.

Lengi embættismaður

Víkur nú sögunni að nýjum stjórnarformanni Marels, Arnari Mássyni, barnabarni Sigurðar. „Ég er

Hluti stjórnarmanna þarf að taka áhættu með fyrirtækinu

Stjórnir eiga ekki að verða stjórnarsýslunefndir þar sem stjórnarmenn eiga ekkert undir að fyrirtækinu vegni vel. Hluti stjórnarmanna þarf að vera tilbúinn að taka áhættu með fyrirtækinu. Erlendir fjárfestar horfa mikið til þess. Þetta segir Arnar.

„Mikilvægt er að hafa gott jafnvægi í stjórnnum. Marel hefur farið aðra leið en önnur íslensk félög í Kauphöllinni varðandi skipun tilnefningarnefnda. Hjá okkur er hún alfarið skipuð stjórnarmönnum og heyrir undir stjórn. Viða annars staðar situr meirihluti tilnefningarnefndar ekki í stjórn fyrirtækisins.

Ástæðan er sú að við teljum að stjórnin viti hvaða þekkingu og reynslu hana skortir og sé því vel til þess fallin að eiga samtalið um bestu samsetninguna við hluthafa. Hjá Marel ræðum við við hluthafa um hvaða þekk-

ingu og reynslu þeir telji að þurfi innan stjórnarinnar. Við óskum ekki endilega eftir tillögum að stjórnarmönnum, heldur náum saman með þeim um hvers konar hæfni væri æskilegust á þessum tiltekna tímamarki í rekstri fyrirtækisins. Síðan fáum við til liðs við okkur ráðningar fyrirtæki til að finna hæfa einstaklinga út frá þessum viðmiðum. Þetta hefur gengið ágætlega hingað til en hluthafarnir ákveða auðvitað endanlega hverjir setjast í stjórn félagsins.

Stjórn Marels er vel skipuð og fjölbreytt. Tveir stjórnarmenn búa í Bandaríkjunum en aðrir í Bretlandi, Danmörku, Frakklandi og Hollandi. Ég er sá eini sem er búsettur hér á landi. Þannig að það er í mörg horn að líta,“ segir Arnar.

Hvernig var stjórnarfundum háttað fyrir COVID-19 þegar allir þurftu að sitja heima á fjárfundi?

„Fyrir COVID-19 héldum við að lágmarki fjóra fundi á ári á Íslandi í tengslum við uppgjörin. Fundir sem vörðuðu stefnumótun og fleira fóru flestir fram á stöðum þar sem Marel er með starfsemi, utan Íslands. Þá voru einnig haldnir símafundir þótt þeir hafi frekar verið undantekningin en reglan, eins og núna.“

Skiptir það stjórnir miklu máli að í þeim sitji stjórnarmaður sem hafi setið jafn lengi og þú?

„Í mínum huga skiptir jafnvægi öllum máli í samsetningu stjórna, eins og ég nefndi áðan. Það er ekki algengt að í stjórnnum skráðra fyrirtækja séu stjórnarmenn sem hafa setið í tvo áratugi. Djúp þekking og mikil reynsla skiptir máli, en það er einnig nauðsynlegt að gera breytingar reglulega og fá nýja nálgun á hlutina. Best er að blanda saman nýrri þekkingu og sýn við þekkingu og reynslu.“

Fjölskyldan hefur átt hlutabréfin allar götur frá árinu 1992 og einungis selt hluta bréfanna. Systkinin, börn Sigurðar, hafa haft mikla trú á Marel en segja má að þau hafi ekki lifað í vellystingum jafnvel þótt þau eigi þessa verðmætu eign í dag, enda er hún bundin í hlutabréfum og hlutabréfaverðið hefur farið upp og niður á þeim tíma sem þau hafa verið hluthafar.

nýta samvinnu einkaaðila og hins opinbera á því sviði, eins og Hvalfjarðargöng sýna og sanna. Auk þess vinnum við hjá Summu í samstarfi við fleiri aðila að því að koma á fót fjárfestingarsjóði sem mun fjárfesta í endurnýjanlegum orkuverkefnum erlendis. Við viljum nýta íslenska sérfræðipökkingu til að ná árangri, enda státum við af góðum árangri hér á landi í að virkja jarðvarma og vatnsafl. Það er mikil eftirspurn eftir umhverfisvænum orkugjöfum um allan heim og um er að ræða svið þar sem Ísland hefur sannarlega mikið fram að færa.

Nýlega var ég kjörinn í stjórn Símans. Það fellur vel að störfum mínum fyrir Marel og Summu. Við hjá Marel höfum litið svo á að það sé nauðsynlegt að stjórnarformaðurinn geti varið nægum tíma í starfið. Það er erfitt ef viðkomandi er í fullri vinnu, ég tala nú ekki um ef um forstjóra annars umsvifamikils fyrirtækis væri að ræða,“ segir Arnar.

Ásthildur Margrét Otharsdóttir, sem var stjórnarformaður Marels frá árinu 2013, var ekki í föstu starfi á þeim tíma sem hún sinnti stjórnarformennsku fyrir Marel og Árni Oddur Þórðarson, sem var stjórnarformaður á undan henni, var samhlíða forstjóri Eyrís Invest, en langstærsta eign fjárfestingafélagsins á þeim tíma var Marel og er enn.

Hvað er mikil vinna að vera stjórnarformaður Marels?

„Það er mikil vinna. Stjórnin öll vinnur mikilvægt starf og formaðurinn leiðir þá vinnu.“

Stjórnarhættir tekið framförum Hvað hefur breyst frá því þú settist í stjórn fyrir tveimur áratugum?

„Stjórnarhættir hafa tekið stórstigum framförum frá því að ég steig mín fyrstu skref á þessum vettvangi. Vinnan er orðin meiri og faglegri. Nú eru gerðar auknar kröfur um gagnsæi og minnihlutavernd svo dæmi sé tekið. Fyrir 20 árum var til að mynda ekki endurskoðunarnefnd og fleira af þeim toga. Kauphöllin var enn að slíta barnsskólum þegar ég settist í stjórnina, hún var einungis níu ára gömul. Það er eðlilegt að mikil þróun hafi átt sér stað frá þeim tíma. Nú gera stjórnarmenn sér betur grein fyrir ábyrgð sinni. Fjármálaáföll virðast einnig hafa skerpt á hlutverki stjórna. Kannski má segja að á undanförunum árum hafi stjórnarmennska orðið faglegri og ekki óalgengt að stjórnarfolk sæki námskeið sem eru sniðin að þörfum þess. Sjálfur hef ég sótt námskeið fyrir stjórnarfolk bæði hjá IMD í Sviss og hjá Harvard Business School í Boston.“

Síminn fékk kjölfestufjórðing Af hverju bauðstu þig fram í stjórn Símans?

„Það er margt áhugavert að eiga sér stað í rekstri Símans, eins og til dæmis að nú er verið að skoða hvernig best sé að halda utan um

Ég hef mikla trú á því að með kjölfestufjórðingum fái stjórnendur fyrirtækja aukinn kraft og leiðsögn til að ráðast í verðug verkefni.

fjarskiptainnviði félagsins. Að sama skapi blása nú ferskir vindar um félagið eftir að Stoðir komu inn sem kjölfestufjórðing. Ég hef mikla trú á því að með kjölfestufjórðingum fái stjórnendur fyrirtækja aukinn kraft og leiðsögn til að ráðast í verðug verkefni.“

Var kjölfestufjórðing Eyrís Invest kominn í hluthafahóp Marels þegar þú settist í stjórnina 2001?

„Nei, Eyrís Invest varð kjölfestufjórðing í Marel árið 2005. Fyrir þann tíma var ekki sambærilegur kjölfestufjórðing í fyrirtækinu. Með innkomu Eyrís var skerpt á áherslum og fyrirtækið setti sér metnaðarfullt vaxtarmarkmið á árinu 2006 um að velta milljarði evra árið 2016. Stjórnendateymið fékk skýrt umboð til þess að fara í þessa vegferð. Markmiðið náðist og nú er stefnt að því að félagið velti 3 milljörðum evra árið 2026. Framtíðarsýn Marels er skýr og hefur í raun verið sú sama frá upphafi. Að umbylta matvælavinnslu á heimsvísu með sjálfbærni og aukna hagkvæmni að leiðarljósi.“

Fordómar á milli hópa

Það vekur athygli að þú varst embættismaður en stóðst ekki í rekstri fyrirtækja þegar þú steigst inn í stjórn Marels?

„Það er fróðlegt að hafa fengið innsýn inn í þessa tvo heima. Það ber örlítið á fordómum milli hópanna. Einkageirinn ber oft ekki nægilega virðingu fyrir opinberum starfsmönnum sem eru að sýsla með skattfé og tala um soun, en þeir sem starfa hjá hinu opinbera eru oft tortryggir gagnvart einkaframtakinu. Þeir gefa sér að einkafyrirtæki séu sífellt að reyna að fara á svig við lög og reglur. Ég naut einnig góðs af því að hafa unnið fyrir Marel í störfum mínum við að hagræða í rekstri hins opinbera. Þetta var skemmtileg blanda. Almennt ætti að vera meira samtal á milli þessara tveggja geira. Eitt af því sem við gerðum þegar ég var í forsætisráðuneytinu var að koma á fót Samráðsvettvangi um aukna hagsæld þar sem slíkt samtal fór fram á breiðum grunni.“

TAPAS Í VEISLUNA ÞÍNA

ER FERMING FRAMUNDAN?

Í veisluþjónustu okkar finnur þú frábært úrval gómsætra veitinga.

Við bjóðum samsett veislutilboð, sælkera- og lúxusveislur fyrir sérstök tilefni og þú getur líka valið þína uppáhaldsrétti og hannað þína eigin veislu.

Og um nóg er að velja:

- Tapas á snittu
- Tapas á spjóti
- Tapas í boxi
- Tapas á vöfllu
- Smáborgarar
- Eftirréttir

Skoðuðu úrval og verð á tapas.is
Pantanir og nánari upplýsingar
í síma 551-2344 og á
[tapas@tapas.is](https://tapas.is)

Hlökkum til að halda
veislu með þér

Ragnar Þór Ingólfsson, formaður VR.

VR hagnast um 835 milljónir

Hagnaður stéttarfélagins VR dróst saman um 91 milljón króna á milli ára, eða 10 prósent, og var 835 milljónir króna á árinu 2020. Eigið fé jókst í 14,5 milljarða króna við árslok. Þetta kemur fram í ársreikningi.

Athygli vekur að á síðasta ári lækkuðu greiðslur sjúkradagpeninga um átta prósent samanborið við árið 2019. Á undanförunum árum hefur hækkan á greiðslum sjúkradagpeninga aukist verulega. Á aðalfundi VR á árinu 2019 var reglum breytt til að bregðast við aukningu útgjalda sem tókst með fyrrnefndum hætti.

Tekjur VR drógust saman um fimm prósent á milli ára, eða 248 milljónir króna, og námu 4,3 milljörðum króna á árinu 2020. Þar af dróst leiga á sumarþúststöðum saman um 125 milljónir króna. Atvinnuleysi meðal félagsmanna VR var 9,1 prósent í árslok 2020. Greidd félagsgjöld til félagsins stóðu í stað, námu 1,5 milljörðum króna, þrátt fyrir fækkun félagsmanna um

2,3%

nam fækkun félagsmanna VR á síðasta ári en tekjur stéttarfélagins drógust saman um 248 milljónir og voru samtals 4,3 milljarðar króna.

2,3 prósent. Greiðslur í sjúkrasjóð og orlofssjóð lækkuðu um fimm prósent milli ára þar sem atvinnuleysi félagsmanna rúmlega tvöfaldaðist á árinu, en atvinnulausir greiða ekki í sjúkra- og orlofssjóð.

Fjármagnstekjur drógust saman um 225 milljónir króna, eða 16 prósent, og námu 1,2 milljörðum króna á árinu 2020. Raunávöxtun verðbréfaeignar var 5,7 prósent á árinu 2020 samanborið við níu prósent á árinu 2019. Verðbréfaeign VR nam 12,5 milljörðum króna við árslok 2020 samanborið við 11,9 milljarða árið áður. VR átti um 7,2 milljarða í ríkisskuldabréfum við árslok, 2,4 milljarða í erlendum hlutabréfum og 792 milljónir í innlendum hlutabréfum. – hvj

Stefnir hleypir 16 milljarða framtakssjóði af stokkunum

SÍA IV er stærsti framtakssjóður landsins til þessa. Stofnanafjárfestar eru að leita að ávöxtun í lágvaxta-umhverfi og var þriggja milljarða umframeftirspurn eftir þátttöku í sjóðnum. Framtakssjóðir Stefnis hafa fjárfest fyrir um 50 milljarða frá árinu 2011 og komið að skráningu fyrirtækja á hlutabréfamarkað.

Helgi Vífill
Júliússon
helgivifill@frettabladid.is

Stefnir, sjóðastýringarfélag í eigu Arion banka, hefur safnað í 16 milljarða framtakssjóð, SÍA IV. Áskriftarloforð urðu 20 milljarðar og því var umtalsverð umframeftirspurn. Fjárfest verður í fimm til sex óskráðum fyrirtækjum fyrir um tvo til fjóra milljarða að jafnaði. Leitast verður eftir að fjárfesta í fyrirtækjum í ólíkri starfsemi en sem hvert um sig eru leiðandi á sínu sviði. Þetta segir Arnar Ragnarsson, forstöðumaður sérhæfðra fjárfestinga hjá Stefni, í samtali við Markaðinn.

„Þetta er stærsti framtakssjóðurinn fram til þessa þar sem áskriftarloforðum er safnað og því næst hefst vinna við að finna fjárfestingartækifæri,“ segir hann. Fram að því var SÍA III stærsti sjóður Stefnis, en í hans tilviki var safnað 12,8 milljörðum króna, hann var því um þremur milljörðum króna minni en SÍA IV.

Hverjir leggja sjóðnum til fé?

„Það eru fyrst og fremst lífeyrisjóðir og aðrir stofnanafjárfestar, tryggingafélög og verðbréfasjóðir. Framtakssjóðir henta vel þeim sem eru með stór og dreifð eignasöfn og fjárfesta til langs tíma enda er verið að binda fjármuni í sjóðnum í um tíu ár. Það eru gefin fjögur ár til þess að finna fjárfestingartækifæri og um fimm ár til að vinna úr hverri fjárfestingu.“

Af hverju heldurðu að það hafi verið umframeftirspurn hjá SÍA IV?

„Stofnanafjárfestar eru að leita eftir fjölbreyttari fjárfestingarkostum í lágvaxtaumhverfi. Fyrirtæki skráð í Kauphöll eru að mörgu leyti einsleit og þeim hefur lítið fjölgað á undanförunum árum. Með því að fjárfesta í framtakssjóðum gefst tækifæri til að fjárfesta með fjölbreyttari hætti í atvinnulífnum,“ segir hann.

Arnar bendir á að flestar skráningar á hlutabréfamarkað frá hrúni séu runnar undan rifjum framtakssjóða. Stundum með skráningu beint á markað, eins og í tilviki Haga, en í öðrum tilvikum sé breidd skráðra fyrirtækja aukin með kaupum á fyrirtækjum eins og þegar N1 keypti Festi.

Af hverju brugðud þið ekki á það ráð að stækka sjóðinn í ljósi umframeftirspurnar?

Arnar segir að fjárfest verði fyrir tvo til fjóra milljarða að jafnaði í fimm til sex fyrirtækjum. FRETATABLAÐ/ERNIR

Þetta er góður tími til að fjárfesta. Almennt skapast mikil fjárfestingatækifæri í og rétt eftir kreppu.

„Við lögðum upp með að sjóðurinn yrði um 15 milljarðar að stærð og vildum halda okkur við það. Við máttum út frá þeim auðlindum sem við höfum úr að spila að sjóður sem fjárfestir í fimm til sex fyrirtækjum henti okkur vel. Það er mikil vinna að fylgja hverri fjárfestingu eftir og miðað við þau tækifæri sem við höfum verið að sjá teljum við að þetta sé hentug stærð,“ segir Arnar.

Hann segir að SÍA vilji hafa áhrif á framgang fyrirtækjanna með stjórnarsetu og því sé horft til þess að eignarhlutur í félögum sé nægilega stór til að tryggja slík áhrif. Horft sé til þess að vinna með einkafjárfestum eða stjórnendum sem hafi sérþekkingu á viðkomandi rekstri þegar það á við og draga þannig að borðinu aukna þekkingu. Jafnframt bjóði SÍA sjóðsfélögum að taka þátt í einstaka verkefnum þegar um stærri fjárfestingar sé að ræða.

Hvernig er landslagið að fjárfesta þegar hagkerfið er að fara taka við sér eftir erfiðan COVID-vefur?

„Þetta er góður tími til að fjárfesta. Almennt skapast mikil fjárfestingatækifæri í og rétt eftir kreppu. Það hefur verið mikil óvissa í efnahagslífinu frá árinu 2019. Flugfélagið WOW air féll, óvissa var um hvernig mörg fyrirtæki myndu fóta sig í kjölfar launahækkana sem samið var um í kjarasamningum og loks erfiðleikar tengdir COVID-19.“

Mörg fyrirtæki hafa bedið með að sækja fram þar til stjórnendur þeirra töldu sig geta gert það með meiri vissu. Af þeim sökum hefur lítið verið um kaup á óskráðum fyrirtækjum að undanförunum. Við finnum að nú er að koma aftur hreyfing á málum. Það eru ýmis tækifæri: sum fyrirtæki þurfa að sækja auknið hlutafé til að styrkja efnahaginn, önnur vilja sameinast og svo eru ýmsir stjórnendur að leita tækifæra til þess að auka framleiðni í rekstri í ljósi launa- og annarra verðhækkana. Því til viðbótar hefur verið fjárfest umtalsvert í sprotafyrirtækjum og einhver þeirra þurfa frekara fjármagn til að fjárfagna vöxt.“

Hvernig horfir verðlagning fyrirtækja við nú þegar vextir eru í sögulegu lágmarki. Þeir munu ef til vill

vera orðnir hærri eftir tvö ár. Leiðir það af sér að fyrirtæki verði keypt á of háu verði?

„Á sama tíma og vextir hafa lækkað hefur verið samdráttur víða og ýmiss kostnaður hækkað. Af því leiðir að rekstrarspár eru almennt lægri, sem hefur áhrif á virði fyrirtækja. Horfur í rekstri munu að öllum líkindum hafa batnað þegar vextir taka að hækka að nýju. Við teljum okkur því geta fjárfest í fyrirtækjum á skynsömu verði.“

Hvernig hafa hinir framtakssjóðirnir ykkar gengið?

„Þeir hafa gengið vel. Fyrstu tveir sjóðirnir hafa skilað fjárfestum mjög góðri ávöxtun og greitt út umtalsvert meiri fjármuni en þeir tóku á móti. Hér þarf líka að horfa til þess að stór hluti útgreiðslna úr þessum sjóðum var í formi skráðra hlutabréfa sem hafa hækkað verulega í virði. Hvað SÍA III varðar, þá lauk sá sjóður nýverið sínu fjárfestingartímabili svo útgreiðslur eru enn sem komið er takmarkaðar. Við teljum eignasafn sjóðsins hins vegar sterkt og gerum ráð fyrir að umtalsvert virði muni raungerast á næstu árum samhliða sölu eigna.“

Arnar segir að framtakssjóðir Stefnis hafi fjárfest fyrir um 50 milljarða frá árinu 2011.

Komast hjá fimmtán milljarða króna skuldaaukningu

Stytting vinnuvikunnar hjá opinberum starfsmönnum mun ekki valda hækkanum á skuldbindingum lífeyrissjóðsdeilda sem eru með bakabyrgð hins opinbera. Skuldbindingarnar, sem ætla má að hafi hækkað um tæplega 150 milljarða króna frá árslokum 2019 vegna vísitölu lífeyrisskuldbindinga, hækka því ekki um 15 milljarða til viðbótar.

Í kjarasamningum á opinberum markaði var kveðið á um styttingu vinnuvikunnar um 13 mínútur á dag frá 1. janúar 2021. Stytting vinnuvikunnar var tekin með í útreikningum á vísitölu lífeyrisskuldbindinga fyrir opinbera starfsmenn sem er raunvísitala fastra launa opinberra starfsmanna fyrir dagvinnu. Lífeyrisskuldbindingar

» Lífeyrisskuldbindingar með bakabyrgð ríkissjóðs eða sveitarfélaga námu ríflega 1.100 milljörðum króna í árslok 2019.

í lokuðum deildum með bakabyrgð hins opinbera hækka og lækka í takti við vísitölu.

Eftir ábendingar frá þeim lífeyrissjóðum sem málið varðar leitaði Hagstofa Íslands lögfræðialits frá Landslögum. Álitafnið var hvort kjarasamningsbundin stytting vinnutíma teldist breyting á föstum laun opinberra starfsmanna. Réð lögmannsstofan gegn því að að taka með í reikninginn launabreytingar sem ekki bera iðgjöld.

„Segja má að samræmi milli iðgjalda, réttinda og verðtryggingar væri raskað ef Hagstofan tæki að meta inn í vísitölu réttindi sem ekki væru greidd iðgjöld af,“ segir í áliti Landslaga. Í kjölfarið ákvað Hagstofan að endurskoða gildi vísitölu lífeyrisskuldbindinga í janúar 2021.

Lífeyrisskuldbindingar með bakabyrgð ríkissjóðs eða sveitarfélaga námu ríflega 1.100 milljörðum króna í árslok 2019. Megnið má rekja til B-deildar Lífeyrissjóðs starfsmanna ríkisins, LSR, alls 951 milljarða króna. Síðan þá hefur vísitala lífeyrisskuldbindinga fyrir opinbera starfsmenn hækkað um 13,5 prósent sem skilar sér í hækkan á lífeyrisskuldbindingum upp á tæplega 150 milljarða króna.

Ef stytting vinnuvikunnar hefði verið tekin með í reikninginn í janúar hefði hækkanin frá árslokum 2019 numið um 15 prósentum sem samsvara um 165 milljörðum. Styttri vinnuvika hefði þannig valdið 15 milljarða króna hækkan á skuldbindingum lífeyrissjóðsdeildanna til viðbótar við þá 150 milljarða aukningu sem fyrir var.

Sem fyrr segir námu skuldbindingar B-deildar Lífeyrissjóðs starfsmanna ríkisins um 951 milljarði króna í árslok 2019. Þau réttindi sem sjóðfélagar ávinna sér eru mun meiri en hægt er að standa undir með iðgjaldi. Í ársskýrslu LSR fyrir árið 2019 kom fram að B-deildin ætti eignir til að mæta 26,5 prósentum af skuldbindingunum. Ríkissjóður hefur byggt upp eignir

B-deildar með sérstökum greiðslum en aðrar eignir voru uppnar í nóvember 2015.

Ef ekki er gert ráð fyrir frekari aukagreiðslum eftir árslok 2019 þarf ríkissjóður frá og með 2029 að öllu óbreyttu að standa að fullu undir greiðslu lífeyris úr B-deild.

Samkvæmt sjóðsstreymisgreiningu í ársskýrslunni yrðu greiðslur ríkissjóðs vegna bakabyrgðar að meðaltali 20 milljarðar króna á næstu fimm árin eftir að B-deild tæmist, miðað við verðlag í árslok 2019, en færu svo lækkandi. Á sama tíma munu greiðslur til B-deildar vegna hlutdeildar launagreiðenda í lífeyrisgreiðslum nema 25 milljörðum króna á ári að meðaltali en stærstur hluti þeirrar fjárhæðar kemur úr ríkissjóði. – þfh

Hlutfall ríkisútgjalda af vergri landsframleiðslu jókst hratt á síðasta ári. FRÉTTABLAÐIÐ/SIGTRYGGUR ARI

Segir útgjaldastefnu hafa borið árangur

Fjármálaráðherra segir að ríkisfjármálastefnan eftir kórónakreppuna hafi borið árangur þar sem hagkerfinu reiddi betur af en allar spár höfðu gert ráð fyrir. Þetta sýni að mistök hafi verið að fá AGS að borðinu eftir fjármálahrun.

Þórður Gunnarsson
thg@frettabladid.is

Ríkisútgjaldastefna stjórnvalda í kjölfar heimsfaraldursins var afgerandi önnur nú en hún var fyrir 12 árum þegar fjármálakerfið hrundi. Minni samdráttur hagkerfisins en vænst var á síðasta ári er sönnun þess að viðbrögð ríkisstjórnarinnar nú hafi verið rétt stefna. Þetta er mat Bjarna Benediktssonar, fjármála- og efnahagsráðherra. Bjarni kynnti árlega fjármálaáætlun stjórnvalda fyrir árin 2022 til 2026 í byrjun vikunnar.

Bjarni benti á að ríkisútgjöld sem hlutfall af vergri landsframleiðslu hefðu haldist svo að segja stöðug fyrstu árin eftir hrún, en það var einkum vegna mikils niðurskurðar í útgjöldum ríkisins. Eftir að fjármálakerfið hrundi árið 2008 mættu fulltrúar Alþjóðagjaldeyrissjóðsins hingað til lands og lögðu fram ákveðna stefnu um ríkisútgjöld á meðan hagkerfið næði vopnum sínum. Það fól í sér mikinn niðurskurð á útgjöldum, þvert á alla málaflokka.

Mistök að leita til AGS

Bjarni segir að eftir á að hyggja hafi það verið mistök að fá Alþjóðagjaldeyrissjóðinn að borðinu til að aðstoða við endurreisn efnahagslífsins eftir gjaldþrot fjármálakerfisins: „Ég held að það hafi verið mistök og tel að alþjóðlega sé fólk sammála um það að of harkalegar aðlögunaraðgerðir í ríkisfjármálum kosti of mikið í landsframleiðslu-stigi. Hér í fjármálaráðuneytinu er stofnanaminni frá þessum tíma og því erum við að fara í aðra átt núna en eftir fjármálahrunið,“ segir Bjarni.

Máli sínu til stuðnings benti Bjarni á að áætlað sé að verg landsframleiðsla hefði orðið 100 milljörðum króna minni á síðasta ári en ella, ef ekki hefði komið til sú stefna

Ég held að það hafi verið mistök og tel að alþjóðlega sé fólk sammála um það að of harkalegar aðlögunaraðgerðir í ríkisfjármálum kosti of mikið í landsframleiðslu.

Bjarni Benediktsson, fjármálaráðherra

rikissjóðs að reka sig í miklum halla á síðasta ári og halda útgjaldastigi í meginatriðum óbreyttu. Í kjölfar birtingar Hagstofunnar á hagvexti síðasta árs undir lok febrúar kom á daginn að fjárfesting hins opinbera hefði nánast staðið í stað á síðasta ári. „Afkombatí ríkissjóðs eftir fjármálahrunið byggðist á því að algjörlega var skrúfað fyrir fjárfestingar og framkvæmdir á vegum hins opinbera,“ segir Bjarni og bætir við: „Við erum að fara í öfuga átt núna og höfum tryggt áframhaldandi fjárheimildir til fjárfestinga á vegum hins opinbera.“

Ráðherrann segir einnig að margt af því sem túlka megi sem fjárfestingu komi ekki fram með þeim hætti í tölfræði Hagstofunnar: „Við erum að setja fjármuni inn í samkeppnissjóði og búa til ívilnanir vegna rannsókna og þróunar. Þetta eru hvatar til fyrirtækja til að stunda rannsóknir og þróun hér frekar en erlendis.“

Hann nefnir líka að erfitt sé að keyra upp framkvæmdastigi hins opinbera á skömum tíma: „Það þarf ákveðinn undirbúningstíma. Þó að það sé mikið atvinnuleysi þá þarf meira en það til að hefja framkvæmdir á vegum hins opinbera. Þeir sem hafa til dæmis misst starf í ferðaþjónustu geta ekki endilega hoppað upp í jarðýtu og hafið störf við vegagerð.“

Eignasala forsenda

Afkoma ríkissjóðs er samkvæmt nýju fjármálaáætluninni talin verða um 134 milljörðum króna betri fyrir árin 2021 til 2025 en gert var ráð fyrir í síðustu áætlun.

Í erindi sínu benti Bjarni á að sú tala væri nokkurn veginn á pari við áætlað söluandvirði Íslandsbanka. Að sögn Bjarna breytir batnandi afkomuspá ríkissjóðs þó engu um áætlaða eignasölu ríkissjóðs. „Þvert á móti, sá undirbúningur gengur vel og ennþá er áætlað að ljúka sölu á allt að 35 prósentu hlut í Íslandsbanka í lok maí eða byrjun júní. Salan á þessum hlut í Íslandsbanka er mikilvægur liður í skuldastýringu ríkissjóðs og fjármálaáætlunin byggir meðal annars á því að við munum ljúka henni. Spá um skuldahlutföll ríkissjóðs miðast við það. Við erum ekki með sölu á öllum hlut ríkisins í Íslandsbanka inni í þessari áætlun og heldur ekki Landsbankann að neinu leyti.“

Skuldir halda áfram að aukast

Í fjármálaáætluninni er gert ráð fyrir því að skuldir ríkissjóðs muni halda áfram að aukast næstu fimm árin, þó að hægja taki á aukningunni á síðari hluta tímabilsins. Heildarskuldir ríkissjóðs eru áætlaðar 1.519 milljarðar króna við lok þessa árs, eða um 48,5 prósent af vergri landsframleiðslu. Skuldir ríkissjóðs munu aukast um 776 milljarða á tímabili fjármálaáætlunarinnar og nema 2.285 milljörðum króna við árslok, að því er kemur fram í þjóðhagsspá Hagstofunnar.

„Sú snarpa aukning skulda sem fyrirsjáanleg er á næstu árum er áskorun, ekki síst að mæta henni á ásættanlegum kjörum fyrir ríkissjóð. Þessi áskorun er þó viðráðanlegri en ella vegna hóflegar skuldastöðu hins opinbera við upphaf faraldursins, góðs lánshæfis, sterkrar vaxtargetu hagkerfisins og aukins trúverðugleika hagstjórnarinnar undanfarinn áratug,“ segir jafnframt í umfjöllun Hagstofunnar. Skuldir ríkissjóðs sem hlutfall af vergri landsframleiðslu eru engu að síður áætlaðar vel undir 50 prósentum allt til ársins 2026, sem er um það bil helmingi lægra en gengur og gerist meðal annarra Evrópuríkja að meðaltali.

Jón Helgi Guðmundsson í Byko er aðaleigandi Norvikur FRÉTTABLAÐIÐ/GVA

Virði hlutar Norvikur hækkað um tíu milljarða

Verðmæti hlutafjareignar fjárfestingafélagsins Norvikur í sænska timburframleiðandanum Bergs Timber hefur hækkað um 10 milljarða króna á síðustu 12 mánuðum. Norvik heldur á um tveimur þriðju hlutafjár í Bergs Timber, sem er skráð í sænsku kauphöllina. Verðmæti eignarhlutar Norvikur hefur hækkað úr tæpum 5,7 milljörðum króna í rúmlega 15,7 milljarða. Gengi Bergs Timber hefur hækkað úr 1,8 sænskum krónum á hlut í 4,9, eða um 172 prósent.

Rekja má hækkan á gengi Bergs Timber til hraðra hækkana á heimsmarkaðsverði timburs, en það hefur nærri fjórfaldast á síðastliðnum 12 mánuðum. Líkt og á flestum hrávörum hrundi timburverð í apríl á síðasta ári, en síðan þá hefur ekkert lát verið á hækkanum og hefur verðið aldrei verið hærra en nú.

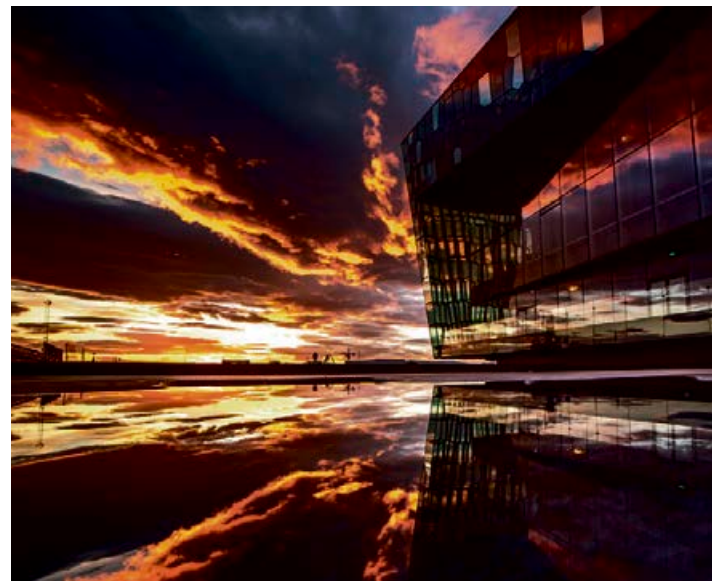
Timburframleiðsla stöðvaðist í stórum stíl á síðasta ári og ekki hefur tekist að vinna upp fram-

boðsskortinn sem hefur myndast. Mikill kippur í húsbyggingum og viðhaldi fasteigna í Bandaríkjunum er sagður veigamikil ástæða fyrir þróuninni.

Norvik eignaðist tvo þriðju hlutafjár í Bergs Timber í ársbyrjun 2018, en fram að því hafði félagið átt tæplega 30 prósentu hlut í félaginu. Við sölu erlendra dótturfélaga Norvikur í Bretlandi, Eistlandi og Lettlandi til Bergs Timber eignaðist Norvik núverandi hlut í sænska framleiðandanum.

Kaupverð Bergs Timber á dótturfélögum Norvikur árið 2018 nam um 10 milljörðum króna. Þar voru um 3,5 milljarðar greiddir út og stærstur hluti þess sem út af stöð greiddur með hlutabréfum í Bergs Timber á genginu 2,71 sænsk króna á hlut. Í dag er gengi félagsins, eins og áður sagði, 4,9 sænskar krónur.

Eigendur Norvikur eru Jón Helgi Guðmundsson, kenndur við Byko, og fjölskylda hans. – thg

Kaup, sala og samruni fyrirtækja.

- Verðmat
- Ráðgjöf og undirbúningur fyrir sölumeðferð
- Milliganga um fjármögnun
- Samningagerð

KONTAKT
FYRIRTÆKJARÁÐGGJÖF

kontakt@kontakt.is | 414 1200 | www.kontakt.is

Skotsilfur

Uppskriftin

**Ragnar Þór Ing-
ólfsson** er full-
yrðingaglaðari
en flestir leyfa
sér. Eftir að Festi
keypti Íslenska
orkumiðlun sagðist
Ragnar ætla að senda

frá sér uppskriftina að því hvernig „sjallarnir græða 850 milljónir og grilla á kvöldin“ með því að selja almenningshlutafélagi þriggja ára fyrirtæki „sem framleiðir ekki neitt“, á þrítugfaldri EBITDA. Á aðalfundi Festar á mánudaginn kom hins vegar í ljós að kaupin miðuðu við EBITDA upp á 60 milljónir árið 2020 sem síðan endaði í 105 milljónum. Stjórnarformaður Festar sagði að horfur væru á því að afkomutalan færi upp í 150 milljónir króna á þessu ári.

Niðurstaðan er sem sagt sú að kaupandinn getur verið hæstánægður með kaupverðið. Það er frekar seljandinn sem nagar sig í handarbökin ef eitthvað er. Enn er beðið eftir uppskriftinni sem Ragnar lofaði.

Vegferð SKE

Það sætir tíðindum þegar stjórnendur fyrirtækja leyfa sér að gagnrýna störf Samkeppniseftirlitsins, sem **Páll Gunnar Pálsson** stýrir,

eins og stjórnarmaður Festar gerði á aðalfundi smásölufélagsins í byrjun vikunnar. Flestir veigra sér við að gagnrýna eftirlitsstofnunina enda eru völd hennar í viðskiptalífni mikil. Ekki er fótur fyrir allri gagnrýni, oft litast hún af hagsmunum, en í tilfelli Festar er ekki nema von að margir séu hugsari yfir framferðir stofnunarinnar sem þráast við og vísar allri ábyrgð á stjórnendur fyrirtækjanna.

Hér er bæði vísað til kostnaðarins sem hefur fallið á Festi vegna framfylgdar á sáttinni við Samkeppniseftirlitið og handstýringar eftirlitsins á verslunarrekstri á Hellu. Á einhverjum tímamarki hlýtur pólitíkin að láta sig varða þessa stöðu sem er komin upp í samskiptum atvinnulífsins og mikilvægrar eftirlitsstofnunar eins og Samkeppniseftirlitið vissulega er.

Frá Sýn til Skeljungs

Jóhanna Margrét Gísladóttir,

sem starfaði um margra ára skeið hjá fjölmiðla-fyrirtækjum Sýn og 365 miðlum, hefur tekið til starfa sem verkefnastjóri hjá Skeljungi. Jóhanna, sem er menntaður rekstrarverkfræðingur frá Duke-háskólanum í Bandaríkjunum og Háskólanum í Reykjavík, var síðast dagskrárstjóri Stöðvar 2 en lét þar af störfum undir lok síðasta árs og þá var hún meðal annars framkvæmdastjóri sjónvarpssviðs á sínum tíma hjá 365.

Tekjur tónlistargeirans ekki hærrí frá 2002

Tekjur alþjóðlega tónlistargeirans hafa ekki verið hærrí frá árinu 2002 en þær jukust um rúmlega sjö prósent í fyrra. Þetta er sjötta árið í röð þar sem tekjur vaxa á milli ára en þær námu 21,6 milljörðum dala í fyrra. Vöxtinn má rekja til streymisþjónusta og vaxtar í Suður-Ameríku og Afríku. Mikil er rætt um að tónlistarmenn fái ekki nógu stóran bita af kökkunni, plötuútgáfur og streymisþjónustur séu of frekar á föðrum. FRÉTTABLAÐIÐ/EP

Mikill kraftur í hlutabréfum

Gísli Halldórsson hlutabréfasjóðstjóri hjá Íslands-sjóðum

Fyrir ári var svart-sýnin ríkjandi og væntingar dræmar. Rætt var um svikalogn síðasta sumar og að fram undan væri erfitt haust.

Á r er liðið frá því að hlutabréfamarkaðir heims náðu botni. Á mánaðartímabili eftir að veiran fór að láta á sér kræla tóku hlutabréfamarkaðir heimsins eina skörpustu dýfu sögunnar. Í kjölfarið tók við kröftugur viðsnúningur sem var meiri en bjartsýnustu menn þorðu að vona. Í dag eru langflestar hlutabréfavisitölur heimsins hærrí en fyrir tíma COVID-19. Þrátt fyrir sterkan viðsnúning hefur hann þó verið ólíkur eftir landsvæðum og atvinnugreinum félaga.

Hér til hliðar má sjá mynd sem sýnir þróun Úrvalsvisitölnunnar (OMX10) í samanburði við alþjóðlegar visitölur brotið niður á fjögur afmörkuð ávöxtunartímabil. Fyrsta tímabilið er ávöxtun frá botni yfir 12 mánaða tímabil, það næsta ávöxtun frá því að veiran fór að hrella markaði. Þriðja sýnir svo fyrsta mánuðinn á markaði eftir að ljóst var að heimsfaraldur var að hefjast og að lokum ávöxtun frá 6. október en það er í kringum það leyti sem útlit var fyrir að bóluþefni væru raunhæf og nær okkur í tímalínu en útlit hafði verið fyrir. Eftir sigurför undanfarinna ára hefur NASDAQ vísitalan sem bandarísku tæknifyrirtækin eru áberandi í áfram verið hlutfallslega sterk en Evrópa áfram verið nokkuð lakari.

Ísland hefur aftur á móti staðið nokkuð vel að vígi. Þrátt fyrir að hér verði vissulega að horfa til þess að eitt félag (Marel) sé með yfir 50% vægi af visitölnunni þá hefur innlendum hlutabréfasjóðum gengið með ágætum á móti visitölnunni á þessu tímabili enda Marel ekki

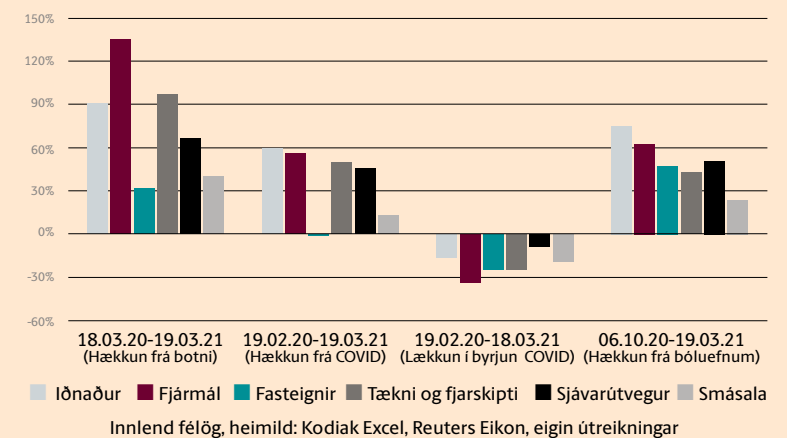
verið leiðandi í hækkunum líkt og mörg undanfarin ár.

Þrátt fyrir að við höfum vissulega fengið rýran hlut líkt og íbúar Evrópusambandsins til þessa í bóluþefnaúthlutun, hefur margt gengið vel hér. Þökk sé árangri í sóttvörnum hefur verið rými fyrir innlenda eftirspurn að bæta upp slakann eftir erlenda ferðamenn að hluta. Lækkandi vextir hafa verið hluti af viðbrögðum seðlabanka og ríkisstjórna víða um heim til að bregðast við samdrætti, en sú þróun hefur verið drifkraftur herra hlutabréfaverðs árum saman víða erlendis. Við erum í fyrsta skipti að sjá sömu áhrif hér á Íslandi. Þrátt fyrir að þau séu eflaust minni hér en margir óska sér hefur það skilað sér í talsvert betri vaxtakjörum til margra fyrirtækja og ýtt undir meiri áhættutöku sparifjareigenda.

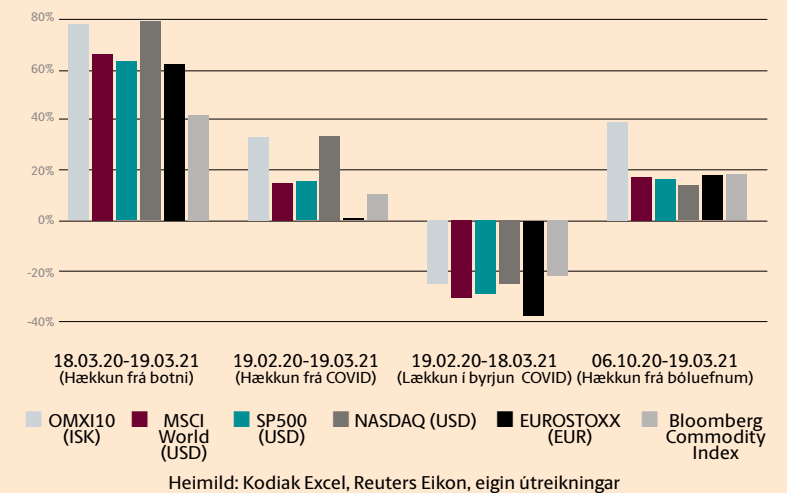
Fjárfestar á heimsvísu vanmátu augljóslega hættuna á heimsfaraldri í aðdragandanum en í kjölfarið tók við tímabil óvissu sem er ekki lokið enn. Fyrir ári var svart-sýnin ríkjandi og væntingarnar dræmar. Rætt var um svikalogn síðasta sumar og að fram undan væri erfitt haust þar sem krafturinn í kerfinu gæti ekki haldið í við sumarið. Staðreyndin er hins vegar sú að 17 af 19 félögum kauphallarinnar skiluðu hagnaði árið 2020 (Ícelandair og Sýn skiluðu tapi), fjármögnunarkjör flestra félaganna bötnuðu og þrátt fyrir að afkoman sé lituð af COVID-19 áhrifum var áfallið mun minna en óttast var.

Hér að ofan er mynd sem sýnir þróun innlendu félaganna eftir atvinnugreinum. Myndin sýnir

Verðbreyting atvinnugreina eftir tímabilum

Verðbreyting hlutabréfavisitalna eftir tímabilum

einfalt meðaltal verðbreytinga hjá félögum í hverri atvinnugrein, það er, ekki er tillit tekið til stærðar félaganna. Þrjár atvinnugreinar bera af, fjármálafyrirtæki, iðnaður og tækni og fjarskipti. Fasteignafélögin og smásölufélögin hafa hins vegar ekki gefið jafn vel þó hin síðarnefndu hafi ásamt sjávarútvegsfélögum orðið fyrir minna höggi í niðursveiflunni.

Þrátt fyrir að hugsanlegt endamark í baráttunni við veiruna sé í sjónmáli er óvissan fjarri liðin. Enn geta komið upp bakslög og

tímalínan er óljós. Það sem skiptir svo ekki síður máli er að heimurinn og rekstur viðkomandi félaga eftir COVID er misfyrirsjáanlegur. Það vill oft gleymast í samanburði á verðmargföldurum á borð við heildarvirði á móti EBITDA og hagnaði á móti markaðsvirði, að sjóðsstreymi hlutafélaga er ekki fasti heldur stærðir sem geta ýmist batnað og versnað yfir tíma. Viðbúid er að sveiflur á eignamörkuðum geti orðið nokkrar áfram og mikil tækifæri eru í virkri stýringu eigna.

VERTU VAKANDI Í FYRSTA SKIPTI Á ÆVINNI

Komdu til okkar og prófaðu einstök gæði Hästens rúmanna.
Starfsfólk okkar er tilbúið að aðstoða þig og veita frekari upplýsingar.

Þegar þú vaknar í rúmi frá Hästens munt þú skilja virði þess að ná fullkomnum nætursvefni. Rúmin eru framleidd með einstöku samspili handverks og hráefna þar sem hvergi eru gerðar málamiðlanir í gæðum náttúrulegra efna eða tíma við óþreytandi handverkið. Þú sérð það ekki en þú munt finna fyrir því. Allan sólarhringinn. Heimsæktu Hästens í Faxafeni eða pantaðu vörulistann á hastens.com.

BE AWAKE FOR THE FIRST TIME IN YOUR LIFE®

Hästens
since 1852

HÄSTENS VERSLUN
Faxafeni 5, Reykjavík
588 8477

AFGREIÐSLUTÍMI
Mán.-fös. 11-18 | Lau. 11-16
www.betrabak.is

**Betra
BAK**

SKOÐUN

Þórður
Gunnarsson

Grillað yfir gosi

Talið er að eldgosíð í Geldingadöllum losi um 3.000 tonn af koltvisýringisgíldum á degi hverjum. Á ársgrundvelli er það um bil 1,1 milljón tonna. Miðað við áætlaða losun Íslands á árinu 2020 upp á 5,5 milljónir tonna svarar þetta til um það bil 20 prósentu aukningar á losun Íslands á gróðurhúsalofttegundum á ári.

Þetta er auðvitað skellur og ógnar markmiðum Íslands um kolefnishlutleysi árið 2040.

Ef íslenska ríkið ætlaði sér að kolefnisjafna eldgosíð með því að kaupa mengunarkvóta í gegnum ETS-viðskiptakerfi Evrópusambandsins, sem Ísland á aðild að, myndi það kosta um 6,5 milljarða á ári. Það mat byggir að sjálfsögðu á því að hraunrennsli og gaslosun haldist stöðug og líka að verð á ETS-einingum haldist á svipudum slóðum og það er nú.

Í ljósi þess að eldgosíð mun hins vegar mögulega standa áratugum saman og að verð á ETS-einingum er talið munu hækka snarlega til skemmri tíma er hætt við því að þessi upphæð geti hlaupið á hundruðum eða þúsundum milljarða á næstu árum. Það er, ef ákveðið verður að taka inn losun sem er ekki af mannavöldum inn í dæmið.

Þó að eflaust séu einhverjir að vinna að sönnunarfærslu á því að þetta eldgos sé einhverjum öðru að kenna en staðsetningu Íslands á flekaskilum jarðskorpunnar. Til dæmis einkavæðingu bankanna fyrir tæpum 20 árum, kvótasetningu makrilsins eða samþykkt þriðja orkupakkans.

Fyrir hina skattaglöðu er þetta hins vegar hugsanlegt tækifæri. Væri ekki réttlætlegt að greiða kolefnisgjald fyrir það eitt að taka gönguna inn eftir í Geldingadali og virða fyrir sér dýrdina, sem er þó á sama tíma stærsti, einstaki mengunarvaldur landsins?

En það er um að gera að gera gott úr þessu. Í nýlegri árskýrslu Sláturfélags Suðurlands kemur fram að kindakjötsbirgðir á bókum jukust töluvert á síðasta ári, ekki síst vegna minni sölu í kjölfar hruns ferðamannabransans. Nú er lag fyrir Sláturfélagið og aðra kjötframleiðendur að búa til stærstu pylsu í heimi og grilla hana yfir gosinu í Geldingadöllum með aðstoð þyrluflota Landhelgisgæslunnar.

Það væri alvöru túristagos og myndi slá margar flugur í einu höggi.

Afkoma ÍO rýkur upp eftir yfirtökuna

Smásölufélagið Festi gerir ráð fyrir að EBITDA Íslenskrar orkumiðlunar – rekstrarhagnaður fyrir skatta, fjármagnsliði og afskriftir – verði um 150 milljónir króna á þessu ári.

Þetta kom fram í máli Þórðar Más Jóhannessonar, stjórnarformanns Festar, á aðalfundi félagsins í byrjun vikunnar.

Í kynningu Þórðar Más kom fram að fjárfesting Festar í Íslenskri orkumiðlun hefði gert ráð fyrir að EBITDA orkumiðlunarinnar á síðasta ári yrði 60 milljónir króna

Þórður Már Jóhannesson, stjórnarformaður Festar.

en niðurstaðan var 104 milljónir.

Íslensk orkumiðlun var stofnuð 2017 af Magnúsi Júlíusssyni og Bjarna Ármannssyni. Síðar komu fjárfestar á borð við Festi, Kaupfélag Skagfirðinga og Ísfélag Vestmannaeyja inn í félagið.

Festi keypti allt hlutafé orkumiðlunarinnar í mars 2020 og nam kaupverð hlutafjár alls 850 milljónum króna. Festi átti fyrir fimmtán prósentu hlut og því var fjárfesting smásölufélagsins að fjárhæð 723 milljóna króna. – pfh

22.03.2021

Miðað við það fjármagn sem er til á Íslandi er alveg grátlegt að það sé ekki til meira af stofnanafjárfestum sem eru búnir að leggja hluta af sínu fjármagni í [stærri] vaxtafjárfestingar.

Guðmundur Árnason, fjármála-
stjóri Controlant

MARKAÐURINN

Markaðurinn

Miðvikudaga kl. 21.00

Vikulegur þáttur um íslenskt viðskiptalíf í umsjón blaðamanna Markaðarins þar sem farið er yfir helstu fréttir ásamt öðru því sem hæst ber hjá í efnahagslífinu hverju sinni. Þættinum stýra Helgi Vífill Júlíusson, Hörður Ægisson og Þórður Gunnarsson.

HRINGBRAUT

Sterkari saman
í sátt við umhverfið

LITRÓF
GuðjónÓ
Prenttækni

Vatnagörðum 14 · 104 Reykjavík
litrof@litrof.is · 563 6000